

Rapportage vierde enquête (oktober 2020)

Gevolgen Coronapandemie blijven voelbaar in watertechnologie-sector

Inmiddels wordt duidelijk dat de effecten van de crisis voelbaar worden. Uit de meest recente peiling in oktober blijkt dat bedrijven nog steeds nadelige gevolgen ondervinden van de Coronapandemie, maar minder dan in juni en september. Er is een aantal opvallende verschuivingen te zien. Zo is het aantal bedrijven dat medewerkers heeft moeten ontslaan gedaald van 22 in september naar 14 procent in oktober. Ook het aantal bedrijven dat medewerkers heeft ingezet op andere activiteiten is gedaald naar 27 procent ten opzichte van 44 procent in september. Aan de andere kant zijn er voor het eerst sinds het uitsturen van de enquête in april bedrijven die in november het salaris van hun personeel niet kunnen betalen. Daar staat gelukkig tegenover dat het aantal respondenten dat aangeeft geen nieuwe opdrachten te krijgen of ziet dat bestaande opdrachten geannuleerd of uitgesteld worden sterk is gedaald. Ook het percentage bedrijven dat aangeeft geen investeringen meer te doen is onder de 14 procent gezakt, het laagste percentage sinds de start van deze enquête.

Verder gaven in de laatste peiling van oktober minder bedrijven dan in september aan nu of binnen twee weken niet meer voldoende werk te hebben voor alle werknemers (-6%). Ook het aantal bedrijven dat geen financiële problemen verwacht daalt met 47 procent voor het eerst sinds mei weer onder de 50 procent.

Het aantal bedrijven dat gebruik maakt van de NOW of TOZO regeling is daarentegen weer gestegen van 33 procent in september naar 50 procent in oktober. Daarmee komt het percentage weer in de buurt van mei en juni toen respectievelijk 57 en 53 procent gebruik maakte van deze regelingen. Die stijging is mogelijk te verklaren doordat de maatregelen in Nederland en daarbuiten versoepeld werden en nu juist weer strenger zijn.

“De met enige regelmaat gehouden enquêtes geven ons een goed beeld in de tijd van de gevolgen van de coronapandemie voor de watertechnologie sector in Nederland” aldus Hein Molenkamp, directeur van de Water Alliance. “Duidelijk is, dat door de grote diversiteit van het bedrijfsleven in grootte, marktsectoren en wel of geen export, de effecten ook heel erg verschillen. Dit is voor ons goed te gebruiken in de terugkoppeling naar de overheid. Verder is het positief dat het aantal bedrijven dat mensen heeft moeten ontslaan lijkt af te nemen. Ook de afname van het aantal bedrijven dat geen investeringen doet is op zich positief” aldus Molenkamp.

In opdracht van TKI Watertechnologie is de WaterCoalitieNL (Water Alliance, het Netherlands Water Partnership en Envaqua) sinds april bezig een beeld te krijgen van de economische effecten en knelpunten voor de sector. Waar lopen ondernemers tegenaan en zijn daar waar mogelijk oplossingen voor te vinden. Hiervoor is een korte enquête opgesteld die regelmatig wordt uitgestuurd.

Bijlage: Resultaten en trends

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

Voor meer informatie over de enquête kunt u contact opnemen met:

Jantienne van der Meij-Kranendonk
Directeur TKI Watertechnologie (
E-mail: j.vandermeij@watercampus.nl

Resultaten en trends

Deze rapportage betreft de resultaten van de vierde enquête, uitgevoerd in oktober 2020 en de trend die zich aftekent.

Voor de enquête zijn 45 bedrijven aangeschreven, hiervan hebben er 37 gereageerd. De onderverdeling per deelsector is als volgt:

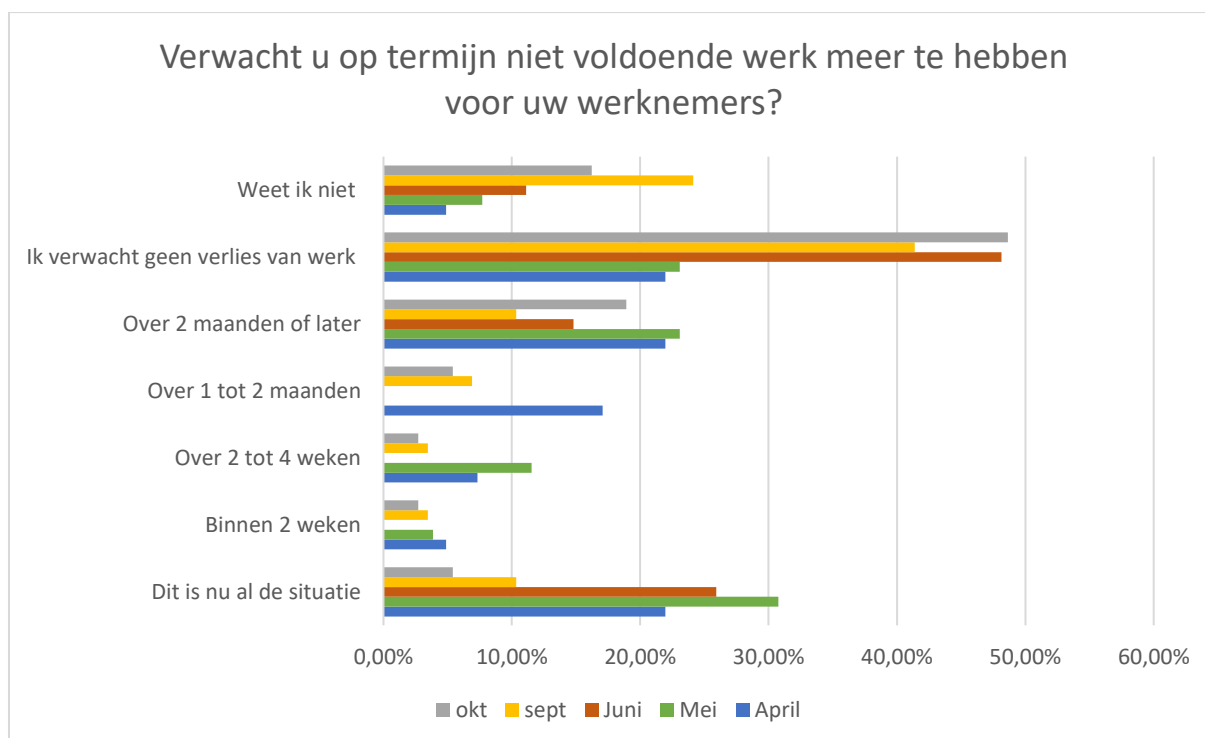
Drinkwater	49%
Afvalwater	51%
Proceswater	46%
Overig	56%

Van deze 37 bedrijven heeft 55 procent minder dan 50 medewerkers in dienst.

Voldoende werk voor werknemers

Van de respondenten geeft acht procent aan momenteel, of binnen nu en 2 weken, niet voldoende werk meer te hebben voor alle werknemers. Dat is 6 procent minder dan de maand september, toen dit nog 14 procent was. Het is voor het eerst sinds het uitsturen van de enquête (april) dat dit percentage onder de 10 procent ligt.

Bijna 19 procent verwacht over twee maanden of langer niet meer voldoende werk voor alle werknemers te hebben, dat is ruim 8 procent meer dan in september. Tegelijkertijd verwacht ruim 48 procent geen omzetverlies. Opmerkelijk is dat het aantal respondenten dat geen verlies van werk verwacht is gestegen naar 48 procent, terwijl in september het juist gedaald was naar 42 procent, tegenover 48 procent van de respondenten in juni, zie figuur 1.

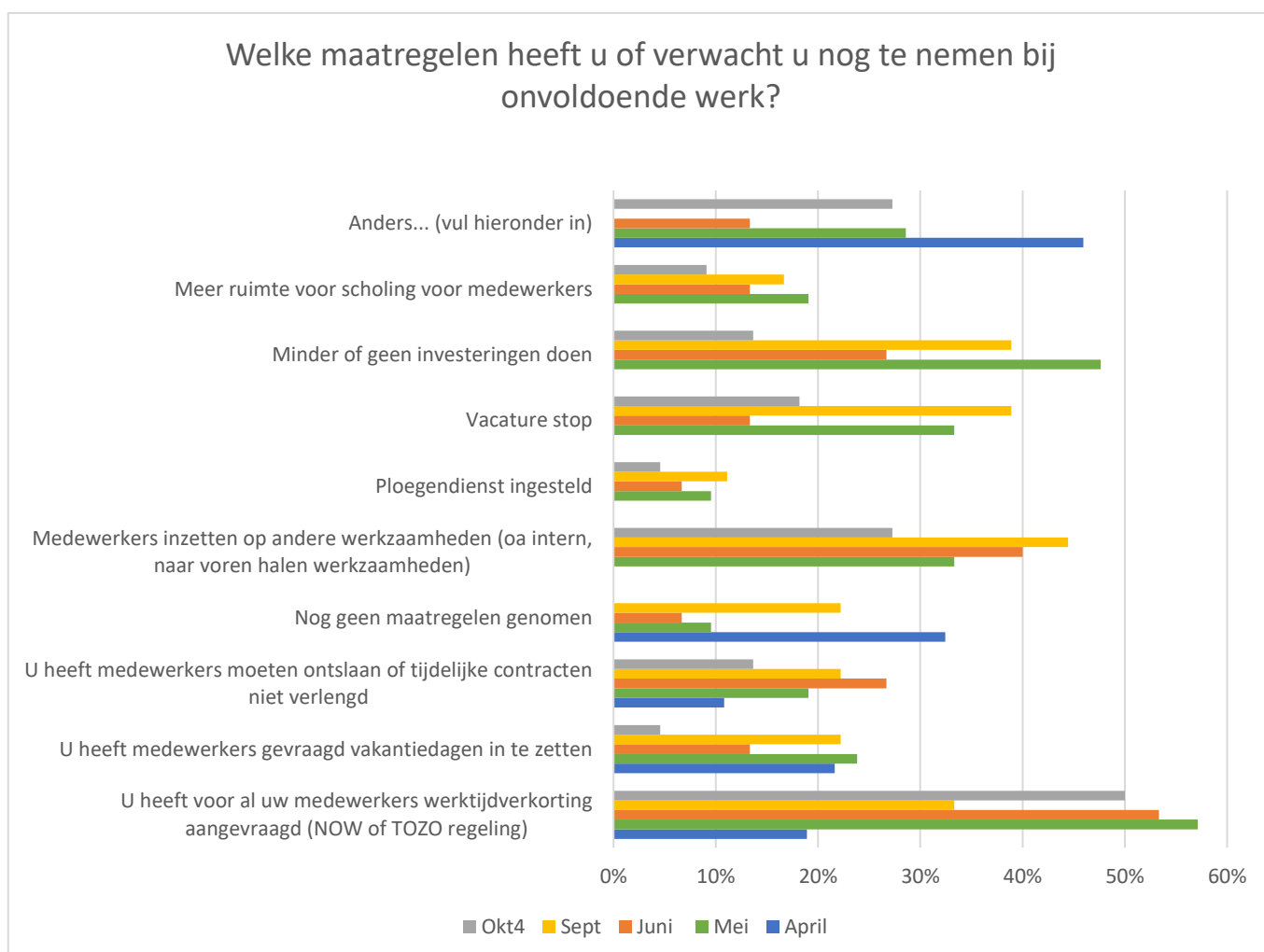
Figuur 1. Laat zien wat de verwachting is voor de hoeveelheid toekomstig werk om de huidige werknemers aan het werk te houden.

De respondenten hebben de volgende maatregelen genomen als gevolg van onvoldoende werk. In oktober maakt 50 procent gebruik van de NOW of TOZO regelingen. Dit is iets minder dan in mei en

juni toen meer dan 50 procent werktijdverkorting had, maar meer dan in september toen 33 procent van de respondenten aangaf werktijdverkorting te hebben. Daarentegen is het aantal respondenten dat medewerkers op andere activiteiten inzet sterk gedaald van 44 procent naar 27 procent. Daarmee is dit ook het laagste percentage dat medewerkers inzet op andere activiteiten sinds mei.

Het aantal bedrijven dat medewerkers heeft moeten ontslaan of tijdelijke contracten niet heeft verlengd is ook sterk gedaald van 22 procent in september naar minder dan 14 procent in oktober. Daarmee is alleen het percentage van april, toen bijna 11 procent aangaf personeel te ontslaan of tijdelijke contracten niet te verlengen als gevolg van corona lager. Ook het aantal bedrijven dat geen investeringen meer doet is gedaald naar net onder de 14 procent en daarmee het laagst sinds mei.

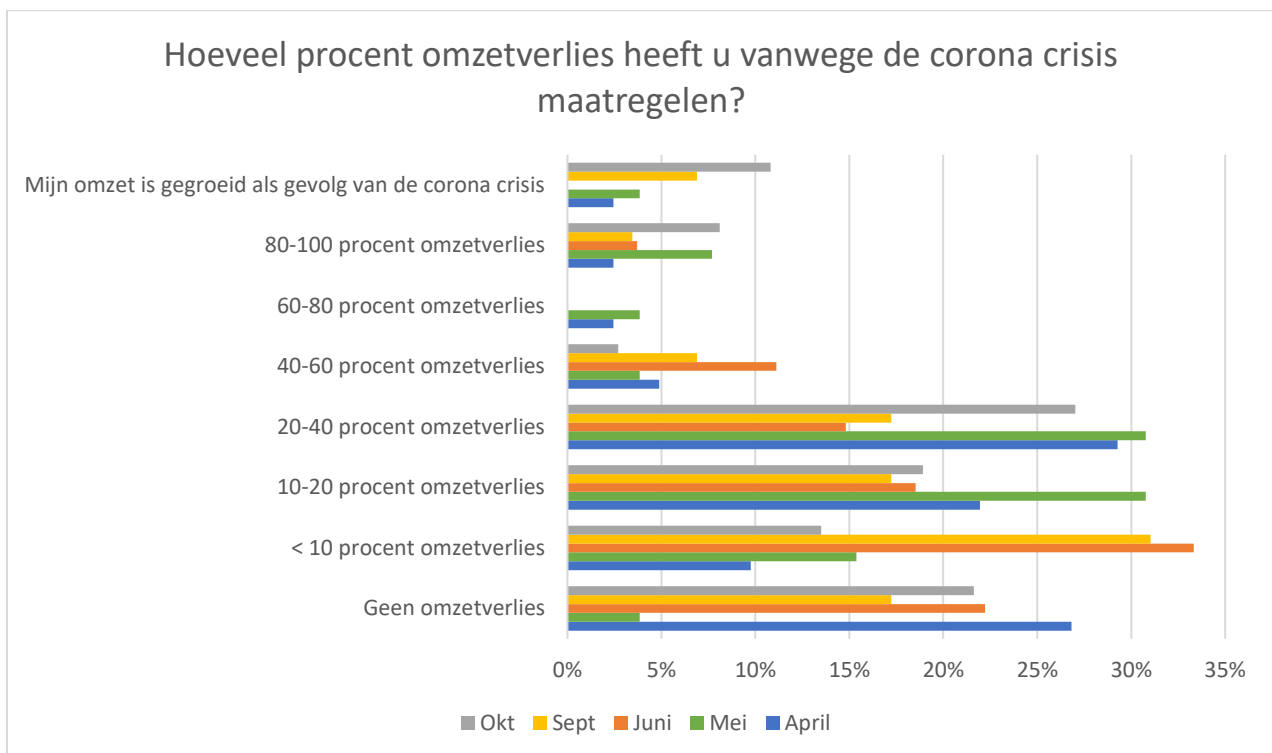
Van de respondenten geeft 4,5 procent aan medewerkers gevraagd vakantiedagen op te nemen. Daarmee ligt dit ver onder het aantal respondenten dat dat in de vorige maanden deed. Zie figuur 2 voor een overzicht. Ten opzichte van vorige maanden laat dit beeld duidelijk zien dat er maatregelen zijn genomen om ondanks het verminderde werk toch door te gaan. Daarbij valt op dat er een verandering is in hoe bedrijven anticiperen op de effecten van de corona pandemie.

Figuur 2. Laat zien welke maatregelen de respondenten al hebben genomen of nog verwachten te nemen doordat er onvoldoende werk is.

Van de respondenten geeft ongeveer 8 procent aan financiële problemen te hebben. Hetzelfde percentage verwacht over 2 maanden of later financiële problemen te krijgen. Ruim 47 procent verwacht geen of nauwelijks financiële moeilijkheden. Dit is minder dan in de maanden september en juni toen meer dan 51 procent geen of nauwelijks financiële moeilijkheden verwachtte als gevolg van de maatregelen.

Dat nog steeds veel bedrijven geen financiële problemen verwachten, heeft waarschijnlijk te maken met het relatief hoge aantal bedrijven dat geen of minder dan 10 procent omzetverlies heeft (35%). Niettemin is dit voor de tweede maand op rij een daling (juni 55% ; sept. 48 procent). Opmerkelijk is dat voor het eerst sinds 2 maanden het aantal bedrijven dat 20-40 procent omzet heeft verloren is gestegen van 14 en 17 procent in juni en september naar 27 procent in Oktober. Bijna 11 procent geeft aan dat de omzet is gegroeid vanwege de crisis en maatregelen.

Figuur 3. Laat zien hoeveel omzetverlies de respondenten hebben vanwege de Corona maatregelen.

Invloed op de export

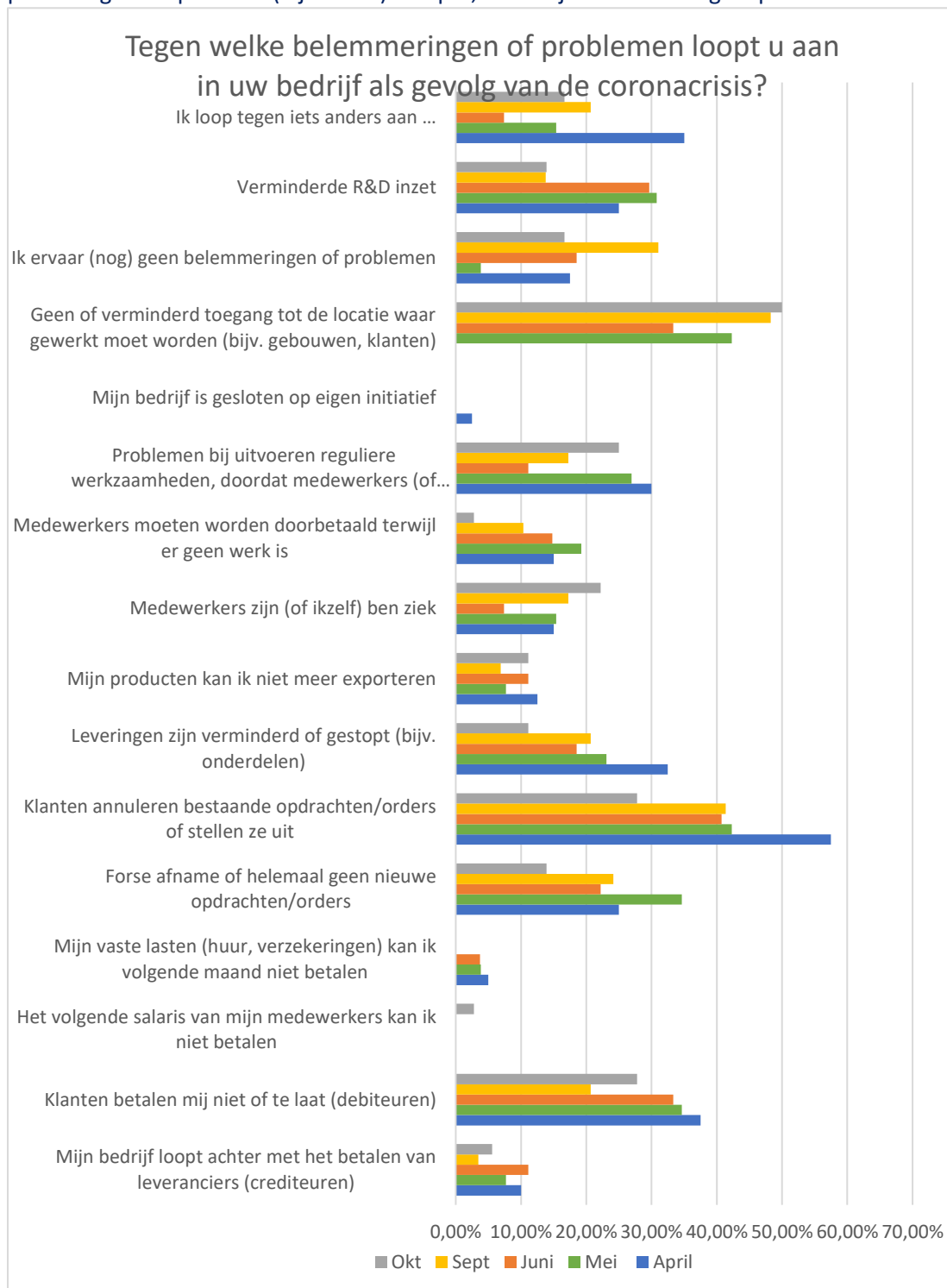
Bij de exporterende bedrijven is een opvallende verandering te zien. In oktober gaf bijna 40 procent aan dat de coronapandemie en de maatregelen geen impact hadden op de export. Dit is ruim meer dan in mei toen het hoogste aantal (33%) aangaf dat corona geen impact op de export had. Daarnaast zijn er voor het eerst sinds twee maanden respondenten die aangeven binnen 1-2 maanden (3%) of na 2 maanden (3%) verwachten een nadelige impact te ondervinden als gevolg van corona. Net als in juni en september geeft ca. 15 procent van de bedrijven aan dat de export geheel is gestopt als gevolg van de coronacrisis. Het aantal bedrijven dat haar export heeft zien groeien als gevolg van de crisis is gedaald naar 6 procent en is daarmee lager dan september (7%) en juni (11%) en nog iets hoger dan mei (4%).

Belemmeringen

De belemmeringen die respondenten ervaren als gevolg van de crisis zijn zeer uitlopend, zie figuur 4. Eén probleem blijft aanwezig bij de respondenten: men heeft geen toegang tot de werklocatie (resp.

43%, 34%, 48%, 50%). Daarnaast valt een aantal zaken op: voor het eerst sinds het uitsturen van de enquête is het aantal respondenten dat aangeeft gevolgen te ondervinden doordat zichzelf of medewerkers ziek zijn tot boven de 20 procent gestegen; er is een sterke daling te zien in het aantal respondenten dat geen nieuwe opdrachten krijgt of waarbij bestaande opdrachten geannuleerd of uitgesteld wordt; en voor het eerst sinds het uitsturen van de enquête geeft bijna 3 procent aan het salaris niet te kunnen betalen.

Het aantal respondenten dat aangeeft dat er verminderde R&D inzet is, is gelijk gebleven aan het percentage in september (bijna 14%). In april, mei en juni was dit nog 30 procent.

Figuur 4. De belemmeringen waar de respondenten tegenaan lopen vanwege de Corona maatregelen.

De coronapandemie heeft bij veel bedrijven voor een efficiëntieslag gezorgd door het digitaal werken, zowel binnen bedrijven als ook met buitenlandse partners. Daarnaast zien bedrijven veel kansen in de verduurzaming van de economie en de rol die water(technologie) hierin kan spelen. Waterkwaliteit, waterbeheer en hygiëne zijn (weer) belangrijke thema's (geworden).

Meer informatie over de enquête kunt u krijgen bij Jantienne van der Meij-Kranendonk, directeur TKI Watertechnologie (email: j.vandermeij@watercampus.nl).